

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 02 Nisan 2023
Sayı: 2528

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması
Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte tarafınıza
sunulmuştur. 28.02.2023

Gereğini arz ederim.

Suzan ŞAHİN
Hatay Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 23-4-2023	Esas No: 2/5046

12 Nisan 2023
T.C. KANUN VE KARARLAR BSK LİGİ

T.B.M.M. KANUNLAR VE KARARLAR BSK LİGİ
12 Nisan 2023
Numara.

T.B.M.M. GENEL EVRAK
12 Nisan 2023
No: 1199550

GENEL GEREKÇE

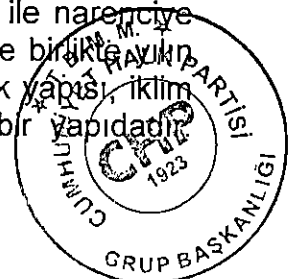
Hatay ilimiz, orman yangınları, COVID-19 salgını ve deprem felaketlerinden en çok etkilenen iller arasındadır. Stratejik konumdaki kentin yaralarını sarması, Hatay'a yatırımların gelmesi, mevcut işletmelerin Hatay'da kalması, Suriye iç savaşı nedeniyle barındırdığı Suriyeli geçici koruma statüsündeki sığınmacılar göz önüne alındığında demografik yapıya neden olacak göçün önlenmesi için Hatay'a mevcut dördüncü teşvik bölgesinin ötesinde, özel bir teşvik yaratılması gerekliliği doğmuştur.

Özellikle 6/2/2023 tarihinde yaşanan deprem sonrasında %50'sinden fazlası şehir dışına çıkmış olan halkın geri dönüşü ve göçün önlenmesi için, Hatay'ın altıncı teşvik bölgesine alınması zorunluluk haline gelmiştir. Hatay'ın demografik dengesinin korunması bakımından da yatırımların kalıcılığının sağlanması önemlidir. Hatay'ın altıncı teşvik bölgesine alınması, yatırımların gelmesini sağlayacak, işletmelerin yaralarını sarabilecektir. Hatay ili sahip olduğu doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel değerleri, coğrafi yapısı, iklimi, verimli toprakları ile birlikte bugün Türkiye'nin en büyük üretim ve dış ticaret merkezlerinden birisi olma özelliğini taşımaktadır.

Kentin stratejik konumu ve Akdeniz coğrafyasındaki kadim yeri ile işlevi hatırlandığında, Hatay'ın yeniden ayağa kalkması ancak kapsamlı bir teşvik mekanizmasıyla mümkündür. Aksi takdirde yıllara yayılacak bu toparlanma sürecinin Hatay ve Türkiye ekonomisinde çok derin izler bırakacağı açıktır. Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre dahi, Hatay'daki ilk hasar tespit çalışmalarında, Hatay'daki az hasarlı bina sayısı 99.363, az hasarlı bağımsız bölüm sayısı 261.198, orta ve ağır hasarlı, yıkık, acil yıkılacak bina sayısı 98.301, bağımsız bölüm sayısı 333.476'dır.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin 22 Mart 2023 tarihinde yayımlanan "Kahramanmaraş Depremlerinin Türkiye Ekonomisine Olası Maliyeti, Yansımaları ve Atılması Gereken Adımlar Raporuna" göre; depremin ekonomiye toplam maliyetinin 126,3 milyar doları aşabileceği ve bu maliyetin milli gelirin %13,9'una karşılık geldiği tahmin edilmektedir. Depremin ekonomideki fiziki sermaye kaybı; bölge için %18,7, Türkiye için ise %2,6'ya denk gelmekte, kaybın potansiyel büyüme oranını 0,26 puan düşürmesi beklenmektedir. Özetle bu kayıp, ortalama 80 yıl yaşayan bir insanın yaşamında ulaşabileceği gelir düzeyini %18,5 düşürebilecektir. CHP'nin hesaplamalarına göre; bina, konut ve işyeri kaynaklı hasar 44,2 milyar dolar, ev eşyası kaybı ortalama 6,6 milyar dolar, araç kaynaklı hasar ise yaklaşık 1,5 milyar dolardır. Altyapı, tarım, sanayi ve hizmet sektörlerindeki fiziki hasar ise 24,3 milyar dolar olarak tahmin edilmektedir. Beşeri sermaye kaybının 17,6 milyar dolar; fiziki sermaye ve katma değer kaybının 89,8 milyar dolar, üretimin azalması sonucu oluşacak katma değer kaybının 13,3 milyar dolar; yıkım, hafriyat, konteyner, iaşe harcamalarının 18,9 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Adres Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2022 yılı verilerine göre nüfusu 1 milyon 690 bin olan Hatay Türkiye'nin en büyük 13'üncü ilidir. İpekyolu'nun Akdeniz'e açılan bir kapısı olma avantajı bulunan Hatay ili, ticaret, tarım, sanayi, ulaştırma ve inşaat sanayisi üzerinden ekonomisini yürütmektedir. Yeraltı ve yerüstü zenginlikleri yanında demir-çelik mamulleri, otomobil filtresi, tarım araç ve gereçleri ve tarımsal ürünler başta olmak üzere yaş sebze ve meyve ile narenciye üretim ve ihracatının da yoğun olarak yapıldığı bir ilimizdir. Sanayisi ile birlikte yılın dört mevsiminde üretim yapmaya olanak sağlayan tarım kültürü, toprak yapısı, iklim ve diğer koşulları itibarıyla ürün desende çeşitliliğe imkân veren bir yapıdadır.

Ülkemizin tam güneyinde yer alması nedeniyle Türkiye'nin Kuzey-Güney ve Doğu-Batı ekseninde kesişen, ekonomik ve demografik merkezleri birbirine bağlayan, stratejik açıdan önemli bir konumda bulunan Hatay ilimizin coğrafi olarak ulaşılması kolay, ulusal ve uluslararası ulaşım ağ bağlantılarına sahip olması gibi avantajları bulunmaktadır. Bu anlamda gelişme ve kalkınma açısından büyük bir potansiyele sahip özellikleri barındırmaktadır.

Yaşanan deprem felaketi sonrası, geçmiş yıllarda yaşanan orman yangını ve tüm dünyayı vuran COVID-19 salgını hem Hatay'ın hem bölgenin hem de ülke ekonomisinin içine düştüğü ekonomik olumsuzluk ortamında, ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek, yani üretim ekonomisine geçmek elzemdir.

Dış ticaret hacmi açısından da önemli katkıları bulunan Hatay ili tarafından yapılan ihracat tutarı TÜİK 2022 yılı verilerine göre 3,56 Milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye ihracatı içerisinde önemli bir paya sahip olan Hatay ili tarafından 2018 yılı ihracatı bir önceki yıla göre %55,6'lık bir artış ile Türkiye ortalamasına oranla büyük bir başarıya imza atmıştır. Sektör bazında da demir-çelik, yaş meyve ve sebze, otomotiv endüstrisi başta olmak üzere birçok alanda ihracat potansiyeli olan Hatay ilinde AB ve Ortadoğu ülkelerine ihracat yapılmakta, yapılan ihracat miktarı her yıl artması sebebiyle de ülke ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır. Bunun yanında İstanbul Sanayi Odası tarafından her yıl geliştirilerek yayımlanan Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu listesinde Hatay'dan 5 büyük sanayi kuruluşu ve 11 firmanın da yer alması bölgenin katkılarının görünür olması açısından önemlidir.

2022 yılı sonunda Hatay, 3 milyar 564 milyon Dolarlık ihracatıyla 10 uncu sırada olup 2021 yılına kıyasla %11,8'lik ihracat kaybı yaşamıştır. Hatay'ın çelik ihracatındaki yıllık ihracat kaybı %23,2, su ürünleri ve hayvansal ürünlerdeki yıllık ihracat kaybı %37,2'dir. Hatay, çelik, yaş meyve ve sebze, kimyevi maddeler, otomotiv endüstrisi ve madencilik ürünleri, hububat, bakliyat, yağlı tohumlar, mobilya, kağıt ve orman ürünleri ile zeytin ve zeytinyağı sektörleri başta olmak üzere ihracatta ülkemizin başta gelen üretim ve ihracat merkezlerindendir. Bu önemli kalemler, özellikle 6/2/2023 tarihindeki depremler sonrasında çok büyük bir kayıpla karşı karşıyadır.

2022 yılında 45,5 milyar TL vergi ödeyerek Türkiye'nin en çok vergi veren 8.li olan Hatay yatırım planlarında son sıralarda yer almaktadır. Bu özellikleriyle dikkat çekici ekonomik potansiyele ve avantajlara sahip iken ne yazık ki yeterli ilgiyi görememekte, bölge ekonomisi yeterince desteklenmediği için ekonomisi gelişmemekte ve bölgede işsizlik hızla artmaktadır. 2022 yılı sonu itibarıyla 19.442 işsizlik ödeneğine başvurusu ile işsizlik oranının yüksek olduğu iller arasında yer alan Hatay'ın bu sorunu acil olarak çözüm beklemektedir. Hatay'ın coğrafi konumu sayesinde sahip olduğu geniş liman sahası ve dünyanın gözbebeği Akdeniz'in en stratejik konumlarından birinde olmasından faydalanılması amaçlanmalıdır.

Hatay 4. Yatırım Teşvik Bölgesi'nde olması nedeniyle daha az teşvik almakta tam verimle ülke ekonomisine fayda sağlayamamaktadır. Geçilecek olan 6. Yatırım Teşvik Bölgesi ile Hatay'ın ve Türkiye'nin ekonomisi bir nebze olsun rahat nefes alacaktır. Yaklaşık 15 bin kişiye iş imkanı yaratılacak, işsizlik en az %2 azaltılmış olacak, hane halkının geliri %20 artacak, Hatay'ın yaşanan afetler sonrası tekrar ayağa kalkmasına ciddi katkı sunulacaktır.

Kanun teklifi ile coğrafi konumu sayesinde sahip olduğu geniş liman sahası ve dünyanın gözbebeği Akdeniz'in en stratejik konumlarından birine sahip olan Hatay ilinin 4.Yatırım Teşvik Bölgesi'nden 6.Yatırım Teşvik Bölgesi'ne alınması amaçlanmaktadır.

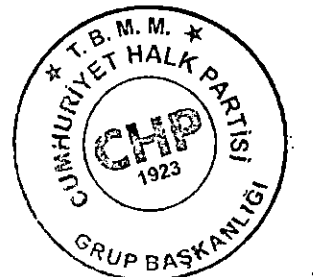

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Yapılan bu değişiklikle; 4.Yatırım Teşvik Bölgesinde olan Hatay ilinin 6.Yatırım Teşvik Bölgesi'ne alınması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Ek Madde 1- 19/6/2012 tarihli ve 28328 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararının, EK-1 sayılı cetvelinde 4. Bölge’de belirtilen Hatay ilinin, mezkur kararın ve yatırım teşvikleri mevzuatının uygulanmasında 6. Bölge’de yer almasına ilişkin hükümler uygulanır.”

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

